

Beskæftigelsen i ældrereleterede brancher

Nedenstående notat bygger primært på data fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), som udarbejdes af Danmarks Statistik. Beskæftigelsestallene tager udgangspunkt i brancherne ”Drift af hjemmehjælp”, ”Drift af plejehjem”, ”Institutionsophold med sygepleje i.a.n.”, ”Drift af beskyttede boliger og lign.” og ”Sundhedspleje, hjemmesygepleje, jordemoderaktiviteter mv.”¹, som vurderes at være de mest relevante i forhold til kommunernes ældrepleje. Personer, som er beskæftiget i disse brancher, behøver ikke nødvendigvis at arbejde med ældre, da yngre aldersgrupper også kan modtage hjemmehjælp, hjemmesygepleje, bo på plejehjem med mere.

Stigning i antallet af ansatte i ældreplejen

Antallet af ansatte i de ældrereleterede brancher er steget fra ca. 93.000 til 105.700 fuldtidsbeskæftigede fra ultimo 2013 til 2023, jf. tabel 1. Det svarer til en stigning på 14 pct. Den kommunale sektor står for den største del af væksten i absolutte tal med en stigning på ca. 7.700 fuldtidsbeskæftigede, mens de private virksomheder har haft en vækst på ca. 5.000 fuldtidsbeskæftigede i perioden.

Antallet af +80-årige er steget markant

Udviklingen i beskæftigelsen bør ses i lyset af den demografiske udvikling, hvor antallet af ældre borgere er steget markant, jf. tabel 2. Især gruppen af de ældste borgere er vokset betydeligt. Antallet af personer over 80 år er steget fra ca. 234.900 til 319.900 i perioden fra primo 2014 til 2024, hvilket svarer til en stigning på 36 procent. Gruppen af 67-79-årige er steget med omkring 20 procent i samme periode. Udviklingen betyder, at der i dag er flere ældre borgere end for ti år siden, og særligt i de aldersgrupper, hvor behovet for pleje og omsorg er størst.

Flere kommunalt ansatte med videregående uddannelser i ældreplejen

De ansatte i de ældrereleterede brancher er opdelt efter uddannelsesbaggrund for at belyse udviklingen i personalesammensætningen. Uddannelsesniveaut afspejler højest fuldførte uddannelse og ikke nødvendigvis, om de ansatte er uddannet inden for deres arbejdsområde. Fx er der flere pædagoger, der arbejder som ufaglærte i ældreplejen².

Opdelingen viser bl.a., at antallet af ansatte med lange videregående uddannelser i den kommunale sektor er steget markant fra ca. 800 til knap 2.400 fuldtidsbeskæftigede fra ultimo 2013 til 2023, jf. tabel 1.

¹ For branchen ”Sundhedspleje, hjemmesygepleje, jordemoderaktiviteter mv.” er kun medtaget personer med uddannelserne ”Sygeplejerske, prof.bach.”, ”Social- og sundhedshjælper” og ”Social- og sundhedsassistent”, da de vurderes at være mest relevante i forhold til hjemmesygepleje og dermed primært ældrereleterede.

² Sundhedsstyrelsen (2024): *Ufaglært i ældreplejen – En undersøgelse af medarbejdere uden social- og sundhedsuddannelses oplevelse af at arbejde i ældreplejen*

Samtidig er antallet af sygeplejersker steget fra ca. 8.200 til 10.500 fuldtidsbeskæftigede, svarende til en stigning på 28 pct.

Tabel 1: Udvikling i antallet af fuldtidsbeskæftigede i ældrerelaterede brancher fordelt på sektor og højest fuldførte uddannelse fra ultimo 2013 til 2023.

	Ultimo 2013	Ultimo 2023	Ændring 2013-2023	Ændring 2013-2023 (pct.)
Den kommunale sektor	87.527	95.197	7.670	9%
Grundskole	13.180	11.434	-1.745	-13%
Gymnasiale uddannelser	3.231	5.913	2.682	83%
Ernæringsassistent	1.404	1.147	-257	-18%
Plejhjemsassistent	789	324	-464	-59%
Social- og sundhedsassistent	12.836	15.859	3.023	24%
Social- og sundhedshjælper	20.525	20.601	76	0%
Sygehjælper	3.001	1.002	-1.998	-67%
Mellemlang videregående uddannelse una, ivu(MVU)	143	1.246	1.102	769%
Ergoterapi, prof.bach.	757	1.067	310	41%
Ernæring og sundhed, prof.bach.	54	61	7	12%
Fysioterapi, prof.bach.	667	1.005	337	51%
Sygeplejerske, prof.bach.	8.195	10.465	2.270	28%
Lang videregående uddannelse, P.hd.	800	2.368	1.568	196%
Andet	21.945	22.703	758	3%
Private virksomheder	5.460	10.463	5.003	92%
Grundskole	923	1.704	781	85%
Gymnasiale uddannelser	391	1.163	772	197%
Ernæringsassistent	63	147	85	135%
Plejhjemsassistent	20	25	5	25%
Social- og sundhedsassistent	631	1.227	596	94%
Social- og sundhedshjælper	1.122	1.511	389	35%
Sygehjælper	111	65	-46	-41%
Mellemlang videregående uddannelse una, ivu(MVU)	12	103	90	738%
Ergoterapi, prof.bach.	25	39	14	55%
Ernæring og sundhed, prof.bach.	7	19	12	172%
Fysioterapi, prof.bach.	26	48	23	89%
Sygeplejerske, prof.bach.	314	677	364	116%
Lang videregående uddannelse, P.hd.	98	421	323	330%
Andet	1.718	3.314	1.596	93%
I alt	92.987	105.660	12.673	14%

Kilde: Egne beregninger på baggrund af den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) og uddannelsesregisteret (UDDA) fra Danmarks Statistik.

Noter: Der er kun medtaget beskæftigede i sektorerne "Kommunerne" og "Private virksomheder". Et fåtal beskæftigede er ansat i andre sektorer.

Tabel 2: Udvikling i antal ældre fra primo 2014-2024

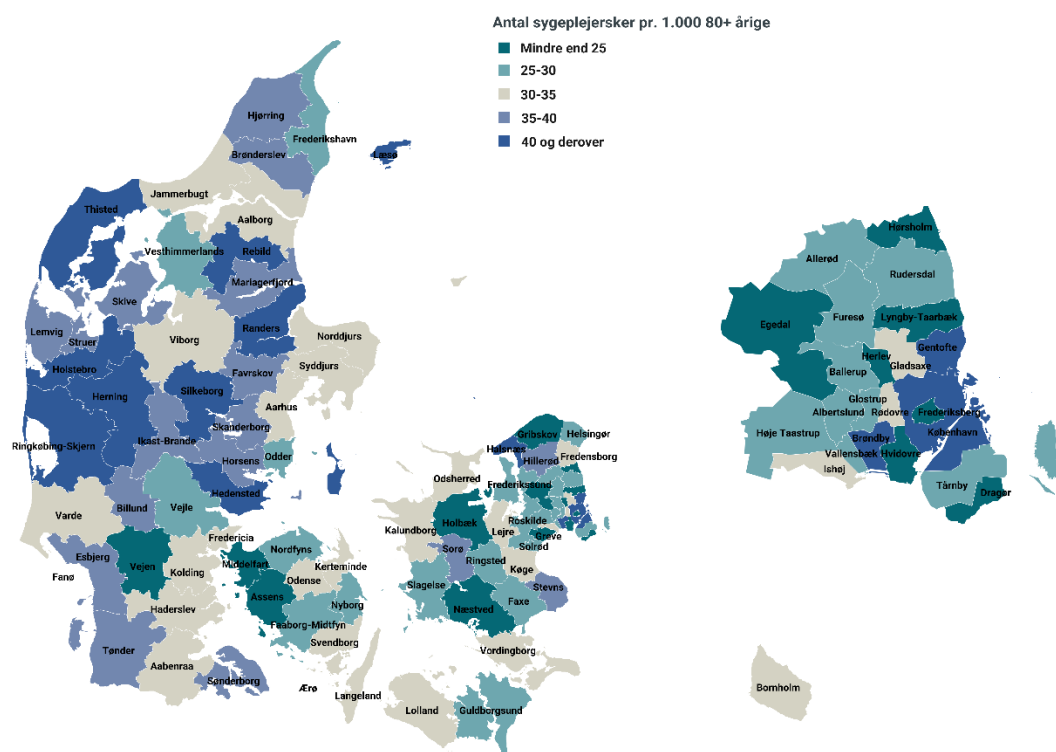
	1. januar 2014	1. januar 2024	Ændring 2014-2024	Ændring 2014-2024 (pct.)
67+ år	883.499	1.096.976	213.477	24%
67-79 år	648.608	777.102	128.494	20%
80+ år	234.891	319.874	84.983	36%

Kilde: Danmarks Statistik, Tabel: FOLK1A

Stor variation i antallet af kommunalt ansatte sygeplejersker på tværs af kommuner

Der er store forskelle mellem kommunerne i antallet af fuldtidsbeskæftigede sygeplejersker pr. 1.000 ældre i de ældrerelaterede brancher³, jf. figur 1 og tabel 3. I de 10 kommuner med flest sygeplejersker var der i gennemsnit 45,0 sygeplejersker pr. 1.000 ældre over 80 år ved udgangen af 2023. I de 10 kommuner med færrest var tallet 21,4. Der var således mere end dobbelt så mange kommunalt ansatte sygeplejersker pr. 1.000 +80-årige i de 10 kommuner med flest sygeplejersker sammenlignet med de 10 kommuner med færrest.

Figur 1: Antallet af uddannede sygeplejersker pr. 1.000 80+ årige i de ældrerelaterede brancher ved udgangen af 2023 (tal dækker kun den kommunale sektor).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), uddannelsesregisteret (UDDA) og befolkningsregisteret (BEF) fra Danmarks Statistik.

Note: Fanø og Ærø fremgår ikke grundet regler om diskretionering. Tal dækker alene den kommunale sektor og dermed ikke f.eks. ansatte i de private virksomheder. Antallet af +80-årige i kommunerne er pr. 1. januar 2024, mens antallet af beskæftigede er pr. ultimo november 2023.

³ Der afgrænses til beskæftigede med kommunen som arbejdsgiver, da det for de ansatte i private virksomheder ikke kan fastlægges, i hvilken kommune ydelserne leveres. En del af forskellen i tallene mellem kommunerne kan derfor skyldes forskellig brug af private leverandører.

Tabel 3: Antallet af uddannede sygeplejersker pr. 1.000 80+ årige i de ældrerelaterede brancher fordelt på kommuner ved udgangen af 2023 (tal dækker kun den kommunale sektor).

Kommunenavn	Antal sygeplejersker pr. 1.000 80+ årige
Albertslund	26,3
Allerød	29,5
Assens	21,9
Ballerup	25,0
Billund	39,0
Bornholm	32,3
Brøndby	49,4
Brønderslev	37,5
Dragør	19,6
Egedal	19,6
Esbjerg	39,4
Fanø	...
Favrskov	36,1
Faxe	29,1
Fredensborg	32,2
Fredericia	30,6
Frederiksberg	21,8
Frederikshavn	29,1
Frederikssund	29,1
Furesø	26,0
Faaborg-Midtfyn	28,7
Gentofte	43,3
Gladsaxe	30,2
Glostrup	28,2
Greve	22,3
Gribskov	19,8
Guldborgsund	25,1
Haderslev	33,2
Halsnæs	40,0
Hedensted	43,3
Helsingør	25,9
Herlev	23,9
Herning	43,6
Hillerød	38,2
Hjørring	39,0
Holbæk	23,7
Holstebro	40,6

Horsens	37,3
Hvidovre	23,1
Høje-Taastrup	27,8
Hørsholm	21,5
Ikast-Brande	39,2
Ishøj	33,5
Jammerbugt	33,6
Kalundborg	30,2
Kerteminde	32,8
Kolding	33,2
København	46,7
Køge	32,3
Langeland	33,5
Lejre	32,0
Lemvig	38,1
Lolland	30,4
Lyngby-Taarbæk	22,7
Læsø	50,6
Mariagerfjord	35,2
Middelfart	21,5
Morsø	41,9
Norrdjurs	31,8
Nordfyns	27,6
Nyborg	26,2
Næstved	22,9
Odder	29,4
Odense	34,8
Odsherred	30,7
Randers	41,4
Rebild	40,2
Ringkøbing-Skjern	40,3
Ringsted	25,3
Roskilde	26,9
Rudersdal	26,2
Rødovre	32,9
Samsø	45,2
Silkeborg	40,7
Skanderborg	35,6
Skive	35,4
Slagelse	28,2
Solrød	27,7
Sorø	35,7

Stevns	35,7
Struer	38,1
Svendborg	30,8
Syddjurs	32,0
Sønderborg	35,3
Thisted	44,6
Tønder	36,7
Tårnby	27,9
Vallensbæk	28,5
Varde	34,6
Vejen	23,1
Vejle	26,3
Vesthimmerlands	29,2
Viborg	31,3
Vordingborg	33,4
Ærø	...
Aabenraa	34,3
Aalborg	32,9
Aarhus	34,1

Kilde: Egne beregninger på baggrund af den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), uddannelsesregisteret (UDDA) og befolkningsregisteret (BEF) fra Danmarks Statistik.

Note: Fanø og Ærø fremgår ikke grundet regler om diskretionering. Tal dækker alene den kommunale sektor og dermed ikke f.eks. ansatte i de private virksomheder. Antallet af +80-årige i kommunerne er pr. 1. januar 2024, mens antallet af beskæftigede er pr. ultimo november 2023.

Datagrundlag

Data er indhentet fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), befolkningsregisteret (BEF) og uddannelsesregisteret (UDDA), som udarbejdes af Danmarks Statistik, og som Ældre Sagen har adgang til via Danmarks Statistiks forskerordning. Desuden er der brugt tal fra statistikbanken.dk, Tabel FOLK1A. Der tages forbehold for evt. senere revisioner af tallene.

Afgrænsning: Der er taget udgangspunkt i brancherne ”Drift af hjemmehjælp”, ”Drift af plejehjem”, ”Institutionsophold med sygepleje i.a.n.”, ”Drift af beskyttede boliger og lign.” og ”Sundhedspleje, hjemmesygepleje, jordemoderaktiviteter mv.” som vurderes at være de mest relevante for kommunernes ældrepleje. For branchen ”Sundhedspleje, hjemmesygepleje, jordemoderaktiviteter mv.” er der kun medtaget personer med uddannelserne ”Sygeplejerske, prof.bach.”, ”Social- og sundhedshjælper” og ”Social- og sundhedsassistent”, da de vurderes at være mest relevante i forhold til hjemmesygepleje og dermed primært ældrerelaterede. Der er kun medtaget beskæftigede i sektorerne ”Kommunerne” og ”Private virksomheder” i tabel 1, mens de beskæftigede i tabel 3 kun er ansat i sektoren ”Kommunerne”. Et mindre antal beskæftigede er ansat i andre sektorer.

Fuldtidsbeskæftigelse: Beskæftigelsen er omregnet til fuldtidsbeskæftigede (årsværk) ved brug af variablen: ”Tilstandsgraden i november” (NOV_TILSTAND_GRAD). I RAS indgår både de selvstændige, medarbejdende ægtefæller og lønmodtagere som beskæftigede.

Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) er en årlig opgørelse, som opgør befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på den sidste arbejdsdag i november. Befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet fordeler sig på tre socioøkonomiske hovedgrupper, som er beskæftigede, ledige og personer uden for arbejdsstyrken. Der indgår kun beskæftigede, som er i befolkningen (i_befolkningen_kode=1) i notatet, og samtidig har vi medtaget alle ansættelser, uanset om det er den primære beskæftigelse eller ej.

Højest fuldførte uddannelse: Oplysninger om uddannelse er baseret på variablen for højest fuldførte uddannelse fra uddannelsesregisteret (HFAUDD). Uddannelsesniveaueet afspejler ikke nødvendigvis de konkrete arbejdsopgaver, som den enkelte udfører i sin stilling.